

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE RADY (EURATOM) NR 237/2014

z dnia 13 grudnia 2013 r.

ustanawiające Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

możliwość wspierania bezpieczeństwa jądrowego w państwach trzecich.

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 203,

(4) Unia, podejmując ze swoimi państwami członkowskimi działania w ramach wspólnej polityki i strategii, dysponuje masą krytyczną pozwalającą jej reagować na globalne wyzwania, a także jest najlepiej przygotowana do koordynowania współpracy z państwami trzecimi.

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

(5) Na mocy decyzji Komisji 1999/819/Euratom ⁽²⁾ Wspólnota przystąpiła do Konwencji bezpieczeństwa jądrowego z 1994 r. Na mocy decyzji Komisji 2005/510/Euratom ⁽³⁾ Wspólnota przystąpiła także do Wspólnej konwencji bezpieczeństwa w postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i bezpieczeństwa w postępowaniu z odpadami promieniotwórczymi.

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego ustanowiony rozporządzeniem Rady (Euratom) nr 300/2007 ⁽⁴⁾ stanowi jeden z instrumentów udzielania bezpośredniego wsparcia w ramach polityki zewnętrznej Unii Europejskiej oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej.

(6) W celu utrzymania i promowania ciągłej poprawy bezpieczeństwa jądrowego oraz jego uregulowania Rada przyjęła dyrektywę 2009/71/Euratom ⁽⁵⁾ oraz dyrektywę 2011/70/Euratom ⁽⁶⁾. Dyrektywy te, wraz z wdrożonymi we Wspólnocie wysokimi standardami bezpieczeństwa jądrowego oraz gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym, to przykłady, które należy wykorzystać jako zachętę dla państw trzecich do przyjęcia podobnych wysokich standardów.

(2) Unia udziela państwom trzecim znacznego wsparcia gospodarczego, finansowego, technicznego, humanitarnego i makroekonomicznego. Niniejsze rozporządzenie stanowi element ram służących planowaniu współpracy i udzielaniu pomocy przeznaczonej na wspieranie promowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej oraz stosowania sprawnych i skutecznych zabezpieczeń materiałów jądrowych w państwach trzecich.

(7) Wspieranie regulacyjnych i innych form współpracy z gospodarkami wschodzącymi oraz promowanie stosowanych w Unii sposobów podejścia, przepisów, norm i praktyk, to cele strategii „Europa 2020” w zakresie polityki zewnętrznej.

(3) Awaria w Czarnobylu w 1986 r. uwidoczniła globalne znaczenie bezpieczeństwa jądrowego. Awaria w Fukushima Daiichi w 2011 r. potwierdziła potrzebę podejmowania dalszych wysiłków na rzecz podniesienia poziomu bezpieczeństwa jądrowego oraz osiągnięcia najwyższych standardów. W celu stworzenia warunków bezpieczeństwa koniecznych do wyeliminowania zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego Wspólnota powinna mieć

⁽²⁾ Decyzja Komisji z dnia 16 listopada 1999 r. dotycząca przystąpienia Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) do Konwencji bezpieczeństwa jądrowego z 1994 r. (Dz.U. L 318 z 11.12.1999, s. 20).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2005/510/Euratom z dnia 14 czerwca 2005 r. w sprawie przystąpienia Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej do Wspólnej konwencji w sprawie bezpieczeństwa gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i zarządzania odpadami radioaktywnymi (Dz.U. L 185 z 16.7.2005, s. 33).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiająca wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 172 z 2.7.2009, s. 18).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48).

⁽¹⁾ Opinia z dnia 19 listopada 2013 r. (dotychczas nieopublikowana w Dz.U.).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 300/2007 z dnia 19 lutego 2007 r. ustanawiające instrument współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego (Dz.U. L 81 z 22.3.2007, s. 1).

- (8) Państwa członkowskie Wspólnoty są sygnatariuszami Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej oraz protokołu dodatkowego.
- (9) Zgodnie z rozdziałem 10 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (zwanym dalej „Traktatem Euratom”) Wspólnota prowadzi już ścisłą współpracę z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej (MAEA), zarówno w odniesieniu do zabezpieczeń jądrowych dla realizacji celów wynikających z rozdziału 7 tytułu drugiego Traktatu Euratom, jak i w związku z bezpieczeństwem jądrowym.
- (10) Wiele innych organizacji międzynarodowych i programów, takich jak MAEA, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju/Agencja Energii Atomowej (OECD/NEA), Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) i partnerstwo na rzecz środowiska w ramach wymiaru północnego (NDEP), realizuje cele podobne do celów niniejszego rozporządzenia.
- (11) Szczególnie potrzebne jest, aby Wspólnota kontynuowała wysiłki we wspieraniu stosowania skutecznych zabezpieczeń materiałów jądrowych w państwach trzecich, na podstawie własnych działań Wspólnoty w dziedzinie zabezpieczeń w obrębie Unii.
- (12) Przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia Komisja powinna, przed sporządzeniem i przyjęciem dokumentu strategicznego i wieloletnich programów indykatorynych, skonsultować się z Europejską Grupą Organów Regulacyjnych ds. Bezpieczeństwa Jądrowego (ENSREG). Programy działania powinny opierać się na konsultacjach, w stosownych przypadkach, z krajowymi organami regulacyjnymi państw członkowskich oraz na dialogu z państwami partnerskimi.
- (13) Środki wspierające realizację celów niniejszego rozporządzenia należy wesprzeć również poprzez wykorzystanie dalszych synergii z bezpośrednimi i pośrednimi działaniami ujętymi w programach ramowych Euratom w zakresie badań jądrowych i szkoleń.
- (14) Przyjmuje się, że odpowiedzialność za bezpieczeństwo obiektów spoczywa na operatorze oraz państwie sprawującym jurysdykcję nad obiektem.
- (15) Pomoc zewnętrzna Unii wymaga coraz większych środków finansowych, ale sytuacja gospodarcza i budżetowa Unii przyczynia się do ograniczenia zasobów dostępnych na tego rodzaju pomoc. Komisja powinna zatem dążyć do jak najskuteczniejszego wykorzystania dostępnych zasobów, w szczególności poprzez wykorzystanie instrumentów finansowych wywołujących efekt dźwigni. Taki efekt dźwigni ulega wzmocnieniu dzięki dopuszczeniu możliwości wykorzystywania i ponownego wykorzystywania środków zainwestowanych i generowanych przez te instrumenty finansowe.
- (16) Aby zapewnić jednolite warunki wykonania niniejszego rozporządzenia, należy nadać Komisji uprawnienia wykonawcze.
- (17) Uprawnienia wykonawcze dotyczące programowania i finansowania działań wspieranych niniejszym rozporządzeniem powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾, które ma mieć zastosowanie do celów niniejszego rozporządzenia, niezależnie od tego, że nie odnosi się on do art. 106a Traktatu Euratom. Uwzględniając charakter tych aktów wykonawczych, w szczególności możliwość ukierunkowywania przez nie polityki lub ich skutki finansowe, do ich przyjęcia powinna być zasadniczo stosowana procedura sprawdzająca, o której mowa w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem sytuacji, gdy dotyczą one wykonawczych środków technicznych o małej skali finansowej. W należyście uzasadnionych przypadkach związanych z awarią jądrową lub wypadkiem o radiologicznych konsekwencjach w tym narażeniem przypadkowym, jeżeli potrzebna jest szybka reakcja Wspólnoty mająca złagodzić ich skutki lub uzasadniona istotnymi względami o pilnym charakterze, Komisja powinna przyjmować akty wykonawcze mające zastosowanie w trybie natychmiastowym.
- (18) Przy wdrażaniu niniejszego rozporządzenia powinny mieć zastosowanie w stosownych przypadkach zasady i procedury określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014⁽²⁾.
- (19) Unia i Wspólnota w dalszym ciągu są objęte jednolitymi ramami instytucjonalnymi. W związku z tym kapitałne znaczenie ma zapewnienie spójności działań zewnętrznych obu podmiotów. W programowanie tego instrumentu powinna, w stosownych przypadkach, być zaangażowana Europejska Służba Działań Zewnętrznych zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE⁽³⁾.
- (20) Unia powinna dążyć do najbardziej skutecznego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu prowadzonych przez nią działań zewnętrznych. Powinno się to osiągać dzięki spójności i komplementarności unijnych instrumentów działań zewnętrznych oraz stworzeniu synergii między niniejszym instrumentem, innymi instrumentami działań zewnętrznych i innymi politykami Unii. Powinno to również pociągać za sobą wzajemne wzmocnianie programów opracowywanych w ramach tych instrumentów.
- (21) Niniejsze rozporządzenie zastępuje rozporządzenie (Euratom) nr 300/2007, które wygasa w dniu 31 grudnia 2013 r.

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

(2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. określające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz działań zewnętrznych (Zob. s. 95 niniejszego Dziennika Urzędowego).

(3) Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel ogólny

Unia finansuje środki wspierające promowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej oraz stosowania sprawnych i skutecznych zabezpieczeń materiałów jądrowych w państwach trzecich zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz załącznika do niego.

Artykuł 2

Cele szczegółowe

Współpraca na mocy niniejszego rozporządzenia służy osiągnięciu następujących celów szczegółowych:

- 1) propagowania skutecznej kultury bezpieczeństwa jądrowego oraz wdrażania najwyższych standardów bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, a także stałej poprawy bezpieczeństwa jądrowego;
- 2) odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi w zakresie transportu, wstępnego przetwarzania, przetwarzania, obróbki, składowania i unieszkodliwiania oraz likwidacji dawnych elektrowni i obiektów jądrowych oraz rekułtywacji ich terenów;
- 3) ustanowienia ram i metodologii stosowania sprawnych i skutecznych zabezpieczeń materiałów jądrowych w państwach trzecich.

Artykuł 3

Środki szczegółowe

1. Cele określone w art. 1a ust. 1 realizuje się w szczególności poprzez następujące środki:

- a) wspieranie organów regulacyjnych, organizacji zapewniających wsparcie techniczne;
- b) wzmocnienie ram regulacyjnych, w szczególności w zakresie przeglądu i oceny, działań w zakresie udzielania licencji i nadzoru w odniesieniu do elektrowni jądrowych i innych obiektów jądrowych;
- c) promowanie skutecznych ram regulacyjnych, procedur i systemów zapewniających właściwą ochronę przed promieniowaniem jonizującym materiałów promieniotwórczych, zwłaszcza ze źródeł promieniotwórczych o wysokiej aktywności, a także ich bezpieczne usuwanie;

d) dokonanie skutecznych uzgodnień związanych z zapobieganiem wypadkom o radiologicznych konsekwencjach, w tym narażeniu przypadkowemu, jak również łagodzeniem takich konsekwencji w przypadku ich wystąpienia, na przykład monitorowaniem środowiska naturalnego w razie wycieku radioaktywnego, opracowywaniem i wdrażaniem środków łagodzących i zaradczych oraz współpracą z organizacjami krajowymi i międzynarodowymi w przypadku narażenia przypadkowego oraz z planowaniem na wypadek sytuacji nadzwyczajnych i gotowością i reagowaniem w takich sytuacjach, a także środkami w zakresie ochrony ludności i odbudowy;

e) wsparcie na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa obiektów jądrowych i ich terenów w odniesieniu do praktycznych środków ochrony służących zmniejszeniu istniejących zagrożeń związanych z promieniowaniem dla zdrowia pracowników i społeczeństwa.

2. Cele określone w art. 2 pkt 2 realizuje się w szczególności poprzez następujące środki:

- a) wspieranie organów regulacyjnych i organizacji zapewniających wsparcie techniczne oraz wzmocnienie ram regulacyjnych odnoszących się w szczególności do odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi;
- b) opracowywanie i realizację szczegółowych strategii i ram odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi;
- c) opracowywanie i realizację strategii i ram w zakresie likwidacji istniejących obiektów, rekułtywacji terenów byłych elektrowni jądrowych oraz wyrobisk górniczych po wydobyciu uranu, a także wydobywania obiektów i materiałów promieniotwórczych zatopionych w morzu oraz gospodarowania nimi.

3. Cel określony w art. 2 pkt 3 ogranicza się do aspektów technicznych w celu zapewnienia, by rudy, materiały wyjściowe i specjalne materiały rozszczepialne nie były eksploatowane niezgodnie z przeznaczeniem zadeklarowanym przez użytkowników. Realizuje się go w szczególności poprzez następujące środki:

- a) ustanowienie niezbędnych ram regulacyjnych, metodologii, technologii i podejść do wdrażania zabezpieczeń jądrowych, w tym prawidłowego rozliczania i kontroli materiałów rozszczepialnych na szczeblu państwowym i przez operatora;
- b) wspieranie infrastruktury i szkoleń personelu.

4. Środki, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą obejmować działania służące promowaniu współpracy międzynarodowej, w tym wdrażanie i monitorowanie konwencji i traktatów międzynarodowych. Aby umocnić trwałe charakter osiągniętych wyników, środki te obejmują istotny element, jakim jest transfer wiedzy taki jak wymiana informacji, budowanie potencjału i szkolenia w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i badań. Środki te wdraża się poprzez współpracę z właściwymi organami państw członkowskich Unii lub z organami państw trzecich, organami nadzoru energetyki jądrowej i ich organizacjami zapewniającymi wsparcie techniczne lub stosownymi organizacjami międzynarodowymi, zwłaszcza MAEA. W szczególnych i należycie uzasadnionych przypadkach środki dotyczące ust. 1 lit. b) i c), są wdrażane w drodze współpracy z operatorami obiektów jądrowych lub właściwymi organizacjami z państw członkowskich oraz operatorami takich obiektów z państw trzecich, zgodnie z definicją w art. 3 pkt 1 dyrektywy 2009/71/Euratom, jak również obiektów jądrowych.

Artykuł 4

Zgodność, spójność i komplementarność

1. Postęp w realizacji celów szczegółowych określonych w art. 2 ocenia się odpowiednio na podstawie następujących wskaźników skuteczności:

- a) liczby i wagi problemów stwierdzonych podczas realizacji współpracy;
- b) stanu procesu opracowywania strategii w zakresie wypalnego paliwa jądrowego, odpadów promieniotwórczych i likwidacji, odpowiednich ram legislacyjnych i prawnych oraz realizacji projektów;
- c) liczby i wagi problemów stwierdzonych w odpowiednich sprawozdaniach dotyczących zabezpieczeń jądrowych.

Przed realizacją projektów oraz z uwzględnieniem specyfiki każdego z działań przygotowywane są szczegółowe wskaźniki, o których mowa w art. 7 ust. 2, dotyczące monitorowania, oceny i przeglądu wyników.

2. Komisja zapewnia zgodność przyjętych środków z ogólnymi ramami polityki strategicznej Unii dotyczącej danego państwa partnerskiego, a zwłaszcza z celami polityki i programów rozwoju i współpracy gospodarczej tego państwa partnerskiego.

3. Współpraca finansowa, gospodarcza i techniczna przewidziana w niniejszym rozporządzeniu ma charakter uzupełniający wobec współpracy przewidzianej przez Unię w ramach innych instrumentów.

TYTUŁ II

PROGRAMOWANIE I INDIKATYWNY PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW

Artykuł 5

Dokument strategiczny

1. Współpraca Wspólnoty na mocy niniejszego rozporządzenia jest wdrażana na podstawie ogólnego wieloletniego dokumentu strategicznego odnoszącego się do instrumentu współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego.

2. Dokument strategiczny stanowi ogólną podstawę współpracy i jest sporządzany na okres nie dłuższy niż siedem lat. Określa on strategię Wspólnoty w zakresie współpracy na mocy niniejszego rozporządzenia, z uwzględnieniem potrzeb zainteresowanych państw, priorytetów Wspólnoty, sytuacji międzynarodowej oraz działań odnośnych państw trzecich. Dokument strategiczny wskazuje także wartość dodaną współpracy i sposoby unikania dublowania się działań prowadzonych w ramach współpracy i działań realizowanych w ramach innych programów i inicjatyw, w szczególności działań prowadzonych przez organizacje międzynarodowe realizujące podobne cele i działań głównych darczyńców.

3. Celem dokumentu strategicznego jest zapewnienie spójnych ram współpracy między Wspólnotą a zainteresowanymi państwami trzecimi lub regionami, zgodnie z ogólnym założeniem i zakresem, celami, zasadami i polityką Wspólnoty.

4. Podczas opracowywania dokumentu strategicznego przestrzega się zasad skuteczności pomocy: odpowiedzialności krajowej, partnerstwa, koordynacji, harmonizacji, dostosowania do systemów państwa lub regionu będącego odbiorcą pomocy, wzajemnej rozliczalności i ukierunkowania na wyniki.

5. Komisja zatwierdza dokument strategiczny zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 11 ust. 2. Komisja dokonuje przeglądu śródkresowego dokumentu strategicznego i w razie konieczności aktualizuje go lub czyni to wtedy, kiedy jest to konieczne, postępując zgodnie z tą samą procedurą.

Artykuł 6

Wieloletnie plany indykatywne

1. Na podstawie dokumentu strategicznego, o którym mowa w art. 5, opracowuje się wieloletnie programy indykatywne. Wieloletnie programy indykatywne obejmują okres od dwóch do czterech lat.

2. Wieloletnie programy indykatywne określają priorytetowe dziedziny finansowania, cele szczegółowe, oczekiwane wyniki, wskaźniki skuteczności działania oraz indykatywne przydziały środków finansowych, zarówno ogólne, jak i w podziale na każdą priorytetową dziedzinę, a także rozsądną rezerwę nieprzydzielonych środków finansowych. W stosownych przypadkach mogą być one podane w formie przedziału lub wartości minimalnej. Wieloletnie programy indykatywne określają wytyczne mające służyć unikaniu dublowania działań.

3. Wieloletnie programy indykatywne opierają się na wnioskach państw lub regionów partnerskich i dialogu z nimi, obejmującym zainteresowane strony, aby zapewnić dostateczną odpowiedzialność zainteresowanego państwa lub regionu za ten proces oraz mobilizować wsparcie dla krajowych strategii rozwoju. W celu uzyskania komplementarności i unikania dublowania działań wieloletnie programy indykatywne uwzględniają aktualną i planowaną współpracę międzynarodową, w szczególności z organizacjami międzynarodowymi realizującymi podobne cele i głównymi darczyńcami w dziedzinach określonych w art. 2. Wieloletnie plany indykatywne wskazują również wartość dodaną danej współpracy.

4. Komisja przyjmuje wieloletnie programy indykatywne zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 11 ust. 2. Zgodnie z tą samą procedurą Komisja dokonuje przeglądu tych programów indykatywnych i w razie konieczności aktualizuje je, z uwzględnieniem wszelkich przeglądów dokumentu strategicznego, o którym mowa w art. 5.

TYTUŁ III

WDRAŻANIE

Artykuł 7

Roczne programy działania

1. Roczne programy działania (zwane dalej „programami działania”) sporządza się na podstawie dokumentu strategicznego i wieloletnich programów indykatywnych, o których mowa odpowiednio w art. 5 i 6. Programy działania sporządza się dla każdego państwa trzeciego lub regionu; w programach tych określa się szczegóły realizacji współpracy przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu.

W wyjątkowych przypadkach, w szczególności gdy program działania nie został jeszcze przyjęty, Komisja może, w oparciu o indykatywne dokumenty programowe, przyjąć środki indywidualne, według tych samych zasad i procedur, które obowiązują w odniesieniu do programów działania.

W razie wystąpienia nieprzewidzianych a uzasadnionych potrzeb, okoliczności lub zobowiązań Komisja może przyjąć środki szczególne, nieprzewidziane w indykatywnych dokumentach programowych.

2. Programy działania określają wyznaczone cele, dziedziny interwencji, przewidywane środki i projekty, oczekiwane wyniki, procedury zarządzania oraz całkowitą kwotę planowanego finansowania. Zawierają one zwięzły opis rodzaju działań, które mają być finansowane, wskazanie kwot przeznaczonych na każdy rodzaj działania i indykatywny harmonogram wdrażania oraz szczegółowe wskaźniki dotyczące, w stosownych przypadkach, monitorowania, oceny i przeglądu wyników. W stosownych przypadkach obejmują one wyniki doświadczeń nabytych w związku z wcześniejszą współpracą.

3. Komisja przyjmuje programy działania, środki indywidualne i środki szczególne zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 11 ust. 2. Komisja może skorygować programy działania i środki oraz przedłużyć je, stosując tę samą procedurę.

4. W drodze odstępstwa od ust. 3 procedura sprawdzająca, o której mowa w art. 11 ust. 2, nie jest wymagana w odniesieniu do:

- (i) środków indywidualnych, w odniesieniu do których unijna pomoc finansowa nie przekracza 5 mln EUR;
- (ii) środków szczególnych, w odniesieniu do których unijna pomoc finansowa nie przekracza 5 mln EUR;
- (iii) zmian technicznych w programach działania, środkach indywidualnych i środkach szczególnych.

Na użytek niniejszego ustępu, „zmiany techniczne” oznaczają takie dostosowania, jak:

- przedłużenie okresu realizacji,
- realokacja środków finansowych między działaniami zawartymi w rocznych programach działania, środkami indywidualnymi i szczególnymi oraz projektami, o nie więcej niż 20 % pierwotnego budżetu i bez przekroczenia 5 mln EUR; lub
- zwiększenie lub zmniejszenie budżetu rocznych programów działania, środków indywidualnych lub szczególnych o nie więcej niż 20 % pierwotnego budżetu i bez przekroczenia 5 mln EUR;

pod warunkiem że zmiany te nie wpłyną w istotny sposób na cele pierwotnych środków i programów działania.

O środkach przyjętych na mocy niniejszego ustępu poinformowane zostają: Parlament Europejski, Rada i komitet, o którym mowa w art. 11 ust. 1, w ciągu jednego miesiąca od ich przyjęcia.

5. Z należycie uzasadnionych istotnych względów o pilnym charakterze związanych z potrzebą szybkiej reakcji Wspólnoty mającej złagodzić skutki awarii jądrowej lub wypadku o radiologicznych konsekwencjach, Komisja przyjmuje lub zmienia programy działania lub środki w drodze aktów wykonawczych mających zastosowanie w trybie natychmiastowym, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 11 ust. 3.

6. Komisja może podejmować decyzje o przyłączeniu się do wszelkich inicjatyw podjętych przez organizacje międzynarodowe i głównych darczyńców realizujących podobne cele, o ile dana inicjatywa jest zgodna z realizacją celu ogólnego określonego w art. 1. Odpowiednie decyzje finansowe są podejmowane zgodnie z procedurą określoną w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

Artykuł 8

Spójność i komplementarność

We wszelkim programowaniu lub przeglądach programów dokonywanych po opublikowaniu przeglądu śródkresowego, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia (UE) nr 236/2014, uwzględnia się wyniki, ustalenia i wnioski tego przeglądu.

Artykuł 9

Wdrażanie

Niniejsze rozporządzenie wdrażane jest zgodnie z art. 1 ust. 3 i 4, art. 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12 i 17 rozporządzenia (UE) nr 236/2014, o ile w niniejszym rozporządzeniu nie stwierdzono inaczej.

Artykuł 10

Sprawozdanie

Komisja analizuje postępy we wdrażaniu środków podejmowanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z realizacji współpracy, o której mowa w niniejszym rozporządzeniu. Sprawozdanie zawiera informacje za rok poprzedni dotyczące finansowanych środków, wyników monitorowania i oceny oraz realizacji zobowiązań i płatności budżetowych w podziale na państwo, region i rodzaj współpracy.

TYTUŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 11

Komitet

1. Komisję wspomaga Komitet Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 grudnia 2013 r.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.

Artykuł 12

Europejska Służba Działań Zewnętrznych

Niniejsze rozporządzenie stosuje się zgodnie z art. 9 decyzji 2010/427/UE.

Artykuł 13

Finansowa kwota odniesienia

1. Finansowa kwota odniesienia przeznaczona na wykonanie niniejszego rozporządzenia na lata 2014–2020 wynosi 225 321 000 EUR.

2. Roczne przyznawane środki są zatwierdzane przez Parlament Europejski i Radę w granicach wieloletnich ram finansowych.

Artykuł 14

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

W imieniu Rady

V. MAZURONIS

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

KRYTERIA MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO WSPÓŁPRACY W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA JĄDROWEGO

W załączniku określono kryteria ⁽¹⁾ współpracy w ramach niniejszego rozporządzenia, w tym priorytety.

Współpraca powinna opierać się na poniższych kryteriach.

1. Kryteria ogólne i priorytety**a) Kryteria ogólne:**

- Współpraca może objąć wszystkie „państwa trzecie” na świecie.
- Priorytetowo należy traktować państwa przystępujące i państwa należące do obszaru europejskiego sąsiedztwa, najlepiej z zastosowaniem podejścia ukierunkowanego na dane państwo. W stosunku do państw leżących w innych regionach preferowane powinno być podejście ukierunkowane na dany region.
- Współpraca z państwami o wysokich dochodach ma na celu ułatwianie stosunków między ich odnośnymi zainteresowanymi stronami kompetentnymi w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. Stosunki takie nie obejmują udostępniania państwom o wysokich dochodach jakiegokolwiek finansowania ze strony Wspólnoty na mocy niniejszego rozporządzenia. Można jednak podjąć środki szczególne, na przykład po wystąpieniu dużej awarii jądrowej, jeśli jest to konieczne i właściwe.
- Wspólne zrozumienie i wzajemne porozumienie między danym państwem trzecim a Wspólnotą powinny być potwierdzone formalnym wnioskiem skierowanym do Komisji zawierającym stosowne zobowiązanie rządu tego państwa.
- Państwa trzecie chcące współpracować ze Wspólnotą powinny w pełni przestrzegać zasad nieprolifracji. Powinny także być stronami odpowiednich konwencji w ramach MAEA dotyczących bezpieczeństwa jądrowego, takich jak Konwencja bezpieczeństwa jądrowego z 1994 r. i Wspólna konwencja bezpieczeństwa w postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i bezpieczeństwa w postępowaniu z odpadami promieniotwórczymi, lub powinny podjąć kroki dowodzące zdecydowanego dążenia do przystąpienia do takich konwencji. Zobowiązanie to należy poddawać rocznej ocenie, w oparciu o którą podejmowana będzie decyzja dotycząca kontynuowania współpracy. Podjęcie współpracy ze Wspólnotą można uzależnić od takiego przystąpienia do właściwych konwencji lub poczynienia kroków w celu przystąpienia do nich. W nagłych przypadkach powinna istnieć możliwość, w ramach wyjątku, elastycznego stosowania tych zasad.
- Aby możliwe było zapewnienie i monitorowanie zgodności z celami współpracy w ramach niniejszego rozporządzenia, dane państwo trzecie aprobeje przeprowadzanie oceny podjętych działań. Ocena ta powinna umożliwiać monitorowanie i sprawdzenie przestrzegania uzgodnionych celów; mogłaby być także warunkiem dalszego wypłacania środków przez Wspólnotę.
- Współpraca ze strony Unii— na mocy niniejszego rozporządzenia — w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i zabezpieczeń nie ma na celu promowania energii jądrowej, a zatem nie należy jej postrzegać jako środka promowania tego źródła energii w państwach trzecich.

b) Priorytety

W celu stworzenia warunków bezpieczeństwa koniecznych do wyeliminowania zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego współpraca ukierunkowana jest przede wszystkim na organy nadzoru energetyki jądrowej i ich organizacje zapewniające wsparcie techniczne. Celem takiej współpracy jest zapewnienie ich kompetencji technicznych i niezależności oraz wzmocnienie ram regulacyjnych, zwłaszcza w zakresie udzielania licencji, w tym przeglądu i działań podejmowanych w następstwie skutecznych i kompleksowych ocen ryzyka i bezpieczeństwa („testy wytrzymałościowe”).

Do innych priorytetów programów współpracy, które będą opracowywane w ramach niniejszego rozporządzenia, należą:

- opracowywanie i realizacja odpowiedzialnych strategii i ram odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi;
- likwidacja istniejących instalacji, rekultywacja terenów byłych elektrowni jądrowych oraz wyrobisk górniczych związanych z wydobywaniem uranu, a także wydobywanie zatopionych w morzu obiektów i materiałów promieniotwórczych, stanowiących zagrożenie dla ludzi, oraz gospodarowanie nimi.

Pod uwagę bierze się współpracę z operatorami elektrowni jądrowych z państw trzecich w konkretnych przypadkach określonych w art. 2 i 3, w szczególności w ramach środków podejmowanych w następstwie kompleksowej oceny ryzyka i bezpieczeństwa. Współpraca taka nie obejmuje dostarczania sprzętu.

⁽¹⁾ W kryteriach uwzględniono konkluzje Rady w sprawie pomocy państwom trzecim w zakresie bezpieczeństwa jądrowego oraz ochrony materiałów i instalacji jądrowych (2913. posiedzenie Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, Bruksela, 9 grudnia 2008 r.).

2. Państwa dysponujące zainstalowaną mocą produkcyjną w zakresie energii jądrowej

W przypadku państw, które korzystały już z finansowania Wspólnoty, dalsza współpraca powinna zależeć od oceny działań finansowanych przez Wspólnotę i od należytego uzasadnienia nowych potrzeb. Ocena ta powinna umożliwić precyzyjniejsze określenie charakteru współpracy i wielkości środków, jakie mają zostać w przyszłości przyznane tym państwom.

W przypadku państw potrzebujących współpracy należy wziąć pod uwagę:

- a) jak pilny jest charakter interwencji w danym państwie w świetle sytuacji w zakresie bezpieczeństwa jądrowego; oraz
- b) znaczenie podjęcia działania w odpowiednim momencie, tak aby zapewnić dbałość o kulturę bezpieczeństwa jądrowego, zwłaszcza w odniesieniu do ustanowienia lub wzmocnienia organów regulacyjnych i organizacji zapewniających wsparcie techniczne oraz do opracowania i realizacji strategii i ram odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi.

Przychylnie postrzegane byłoby wykorzystanie Zintegrowanego Przeglądu Dozoru Jądrowego (IRRS) oraz misji zespołu przeglądu bezpieczeństwa operacyjnego (OSART) w ramach MAEA, chociaż nie stanowiłoby to formalnego kryterium tej współpracy.

3. Państwa niedysponujące zainstalowaną mocą w zakresie produkcji energii jądrowej

W przypadku państw, które mają na swoim terytorium obiekty jądrowe zdefiniowane w art. 3 pkt 1 dyrektywy 2009/71/Euratom, lecz nie chcą rozwijać mocy w zakresie produkcji energii jądrowej, współpraca jest uzależniona od stopnia pilności w świetle sytuacji dotyczącej bezpieczeństwa jądrowego.

W przypadku państw, które chcą rozwijać moc w zakresie produkcji energii jądrowej — niezależnie od tego, czy mają na swoim terytorium obiekty jądrowe zdefiniowane w art. 3 pkt 1 dyrektywy 2009/71/Euratom — i których dotyczy kwestia odpowiedniego momentu interwencji, po to, aby zapewnić dbałość o kulturę bezpieczeństwa jądrowego w miarę rozwoju programu produkcji energii jądrowej, w szczególności w zakresie wzmocnienia organów regulacyjnych i organizacji zapewniających wsparcie techniczne, współpraca uwzględnia wiarygodność programu rozwoju energii jądrowej, istnienie decyzji rządu w sprawie korzystania z energii jądrowej oraz sporządzenie wstępnego harmonogramu działań, który powinien uwzględniać dokument „Istotne etapy w rozwoju krajowej infrastruktury energetyki jądrowej” (*Milestones in the Development of a National Infrastructure for Nuclear Power* (MAEA, Nuclear Energy Series Document NG-G-3.1).

W odniesieniu do państw należących do tej kategorii celem współpracy powinien być przede wszystkim rozwój niezbędnej infrastruktury regulacyjnej, kompetencji technicznych organów nadzoru energetyki jądrowej oraz właściwych organizacji zapewniających wsparcie techniczne. Należy również wziąć pod uwagę, a w razie konieczności wesprzeć opracowanie strategii i ram odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, także w państwach, które nie planują rozwijania mocy w zakresie produkcji energii jądrowej lub postanowiły nie rozwijać tej mocy.

W przypadku państw, które nie należą do wyżej wymienionych kategorii, współpracę można nawiązać w razie wystąpienia nieprzewidzianych sytuacji dotyczących bezpieczeństwa jądrowego. Państwa te powinny mieć możliwość skorzystania z pewnej elastyczności, jeśli chodzi o stosowanie kryteriów ogólnych.

4. Koordynacja

Swoją współpracę z państwami trzecimi Komisja powinna koordynować z organizacjami realizującymi podobne cele, zwłaszcza z organizacjami międzynarodowymi, w tym w szczególności z MAEA. Taka koordynacja powinna umożliwić Wspólnocie i zainteresowanym organizacjom uniknięcie powielania działań i finansowania wobec państw trzecich. Komisja powinna włączyć również właściwe organy państw członkowskich i operatorów europejskich w realizację swoich zadań, w ten sposób wykorzystując jakość europejskiej wiedzy specjalistycznej w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i zabezpieczeń jądrowych.

Za pomocą środków, które można podjąć zgodnie z art. 3 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, Komisja zapewnia, by nie miało miejsca powielanie działań między współpracą w dziedzinie zabezpieczeń a współpracą możliwą w dziedzinie bezpieczeństwa i nieprolifracji w ramach Instrumentu na rzecz Stabilności i Pokoju.